

РІЗНОМАНІТТЯ ПОРУШЕНЬ ІМУННОЇ ВІДПОВІДІ У ПАЦІЄНТІВ З ЛЕГЕНЕВИМ ТУБЕРКУЛЬОЗОМ З РІЗНИМИ ПРОФІЛЯМИ ЛІКАРСЬКОЇ СТІЙКОСТІ ТА СУПУТНЬОЮ ІНФЕКЦІЄЮ SARS-COV-2 (ЧАСТИНА 1)

Е. Лесник, Л. Тодоріко, С. Гінда, І. Єременчук

Резюме

Мета дослідження – визначити особливості порушень адаптивної, гуморальної та вродженої ланок імунної відповіді у хворих на легеневий туберкульоз, інфікованих різними штамми *Mycobacterium tuberculosis* у поєднанні з супутньою інфекцією SARS-CoV-2.

Матеріали та методи. У проспективне дослідження було включено 191 пацієнт з туберкульозом легень, яких розподілили на чотири групи. Перша досліджувана група включала 80 хворих із чутливим туберкульозом легень, друга – 40 пацієнтів з туберкульозом із первинною резистентністю. До третьої групи увійшли 49 осіб із туберкульозом із вторинною множинною лікарською стійкістю (МЛС ТБ). Четверта група включала 22 пацієнтів (11 із чутливим туберкульозом та 11 із первинним МЛС ТБ), ко-інфікованих SARS-CoV-2. Контрольна група (КГ) включала 36 умовно здорових осіб. До початку специфічної терапії всім учасникам виконували комплекс імунологічних досліджень, зокрема тести на бластну трансформацію лімфоцитів із застосуванням фітогемаглютиніну та туберкуліну, імунофенотипування клітин CD3+, CD4+, CD8+ і CD19+. Також проводили нітросиній-тетразолійний тест для оцінки відновлювальної здатності лейкоцитів, визначення рівнів імуноглобулінів та антимікобактеріальних антитіл у сироватці крові, а також аналіз фагоцитарного індексу та фагоцитарного числа.

Результати. Отримані клінічні та рентгенологічні дані вказують на важчий перебіг захворювання у пацієнтів з первинною МЛС ТБ та у пацієнтів з ко-інфікуванням SARS-CoV-2, що лабораторно підтверджується зниженням клітинного та вродженого імунітету, а також підвищеними маркерами гуморальної імунної відповіді.

Висновок. Показники клітинного та вродженого імунітету були знижені у всіх пацієнтів з набутою МЛС ТБ та супутньою інфекцією SARS-CoV-2 порівняно з хворими на первинну МЛС ТБ та чутливий туберкульоз, тоді як показники гуморальної імунної відповіді мали компенсаторне підвищення.

Ключові слова: туберкульоз, клітинний імунітет, резистентність, гуморальний імунітет.

Укр. пульмонол. журнал. 2026;34(1):11–15.

Тодоріко Лілія Дмитрівна

Буковинський державний медичний університет

Завідувач кафедри фтизіатрії та пульмонології

Доктор мед. наук, професор,

вул. Українська, 25, м. Чернівці, 58000, Україна

Тел.: +380506607959, pulmonology@bsmu.edu.ua